EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 28.5.2024
COM(2024) 203 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

ammattipätevyyksien tunnustamisesta sisävesiliikenteen alalla sekä neuvoston direktiivien 91/672/ETY ja 96/50/EY kumoamisesta 12 päivänä joulukuuta 2017 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/2397 komissiolle siirretyn säädösvallan käyttämisestä

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

ammattipätevyyksien tunnustamisesta sisävesiliikenteen alalla sekä neuvoston direktiivien 91/672/ETY ja 96/50/EY kumoamisesta 12 päivänä joulukuuta 2017 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/2397 komissiolle siirretyn säädösvallan käyttämisestä

1. JOHDANTO

Direktiivillä (EU) 2017/2397 otettiin ensimmäistä kertaa käyttöön yhdenmukaistettu järjestelmä sisävesiväylillä liikennöivien kulkuneuvojen toimintaan osallistuvien henkilöiden pätevyyden varmentamista ja tällaisten pätevyyksien tunnustamista varten. Pätevyyskirjojen haltijat voivat liikennöidä kaikkialla EU:n vesiväylillä. Direktiivin tavoitteena on poistaa työvoiman liikkuvuuden esteitä, lisätä turvallisuutta, kehittää nuorten taitoja ja parantaa heidän työllistettävyyttään, tarjota parempia uranäkymiä kaikille miehistön jäsenille ja helpottaa kokeneiden työntekijöiden siirtymistä muilta aloilta.

Järjestelmää sovelletaan kaikkiin kansimiehistön jäseniin, nesteytetyn maakaasun asiantuntijoihin ja matkustajaliikenteen asiantuntijoihin, jotka työskentelevät matkustaja-aluksilla tai muilla kulkuneuvoilla, joiden pituus on yli 20 metriä (sekä tietyillä muilla erityisillä aluksilla), paitsi jos alukset liikkuvat urheilu- tai virkistystarkoituksessa tai ne ovat asevoimien tai pelastuspalvelujen käytössä.

Direktiivissä säädetään seuraavista tiettyihin miehistön jäseniin liittyvistä säännöksistä:

- Kansimiehistön jäsenillä, henkilöillä, joilla on pätevyys toteuttaa toimenpiteitä hätätilanteissa matkustaja-aluksilla, ja henkilöillä, jotka osallistuvat nesteytetyllä maakaasulla toimivien alusten tankkaukseen, on oltava EU:n pätevyyskirja.
- Päälliköillä on oltava erityisluvat, jos he purjehtivat
    - sisävesiväylien osuuksilla, joilla esiintyy erityisiä riskejä;
    - sisävesiväylillä, jotka ovat meriväylän luonteisia;
    - tutkan avulla;
    - aluksella, joka käyttää nesteytettyä maakaasua polttoaineena;
    - suuria kytkyeitä.

Direktiivissä vahvistetaan ikää, hallinnollisten vaatimusten täyttymistä, pätevyyttä ja meripalveluaikaa koskevat vähimmäisvaatimukset eri pätevyyksille. Siinä edellytetään myös, että kaikki kansimiehistön jäsenet täyttävät tietyt lääketieteelliset kelpoisuusvaatimukset.

Direktiivissä otetaan huomioon EU:n jäsenvaltioiden erilaiset ominaispiirteet myöntämällä poikkeuksia joistakin toimenpiteistä. Tämä koskee erityisesti jäsenvaltioita, joiden vesiväylät eivät ole yhteydessä muiden jäsenvaltioiden vesiväyliin ja joissa sisävesiliikenne on vain kausiluonteista tai hyvin vähäistä. Kaikkien muiden jäsenvaltioiden, joilla on purjehduskelpoisia sisävesiväyliä, on toteutettava tarvittavat toimenpiteet direktiivissä säädetyn pätevyyskirjojen tunnustamisjärjestelmän täytäntöönpanemiseksi näillä vesiväylillä.

Toimivaltaisten viranomaisten myöntämät EU:n pätevyyskirjat, meripalvelukirjat ja laivapäiväkirjat ovat voimassa kaikilla EU:n sisävesiväylillä. Pätevyyskirjat, jotka on myönnetty Reinillä liikennöivää henkilöstöä koskevien asetusten, joissa säädetään vastaavista vaatimuksista kuin direktiivissä, mukaisesti, ovat myös voimassa kaikilla EU:n sisävesiväylillä. Mikä tahansa EU:n ulkopuolinen maa voi hakea Euroopan komissiolta viranomaistensa myöntämien pätevyyskirjojen, meripalvelukirjojen tai laivapäiväkirjojen tunnustamista.

Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että pätevyyskirjan saavilla henkilöillä on vastaava vähimmäistason pätevyys, joka on todennettu arvioinnilla. Kyseessä voi olla hallinnollinen koe tai osa hyväksyttyä koulutusohjelmaa. Direktiivissä säädetään myös mahdollisuudesta suorittaa koe simulaattorissa.

Direktiivissä vahvistetaan objektiiviset ja avoimet kriteerit, joiden mukaisesti jäsenvaltiot voivat yksilöidä sisävesiväylät, joilla esiintyy erityisiä riskejä, sekä luokitella meriväylän luonteiset sisävesiväylät.

Direktiivissä säädetään sellaisen tietojärjestelmän perustamisesta, jolla helpotetaan pätevyyskirjoja, meripalvelukirjoja ja laivapäiväkirjoja koskevien tietojen vaihtoa direktiivin täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta vastaavien viranomaisten välillä (ns. Euroopan miehistötietokanta (ECDB)).

Direktiivi hyväksyttiin 12. joulukuuta 2017, ja se tuli voimaan 16. tammikuuta 2018. Määräaika sen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen soveltamispäivä oli 17. tammikuuta 2022.

Direktiivin 17 artiklan 1 kohdassa säädetään, että komissio antaa direktiivin täydentämiseksi 31 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan pätevyysvaatimukset sekä niitä vastaavat tiedot ja taidot direktiivin liitteessä II säädettyjen olennaisten vaatimusten mukaisesti.

Direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa siirretään komissiolle valta antaa direktiivin täydentämiseksi 31 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan simulaattoreiden hyväksymisvaatimukset, joissa täsmennetään toiminnalliset ja tekniset vähimmäisvaatimukset ja tätä koskevat hallinnolliset menettelyt sen varmistamiseksi, että pätevyyden arviointiin käytettävät simulaattorit on suunniteltu niin, että niillä voidaan todentaa pätevyys 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen käytännön kokeita koskevien vaatimusten mukaisesti.

Direktiivin 23 artiklan 6 kohdassa siirretään komissiolle valta antaa direktiivin täydentämiseksi 31 artiklan mukaisesti liitteessä III tarkoitettujen lääketieteelliseen kelpoisuuteen liittyvien olennaisten vaatimusten perusteella delegoituja säädöksiä, joissa säädetään lääketieteellisistä kelpoisuusvaatimuksista, joissa täsmennetään lääketieteellistä kelpoisuutta koskevat vaatimukset etenkin siltä osin kuin on kyse testeistä, jotka lääkäreiden on tehtävä, kriteereistä, joita lääkäreiden on sovellettava määrittääkseen työkuntoisuuden, sekä rajoituksia ja riskinhallintatoimenpiteitä koskevasta luettelosta.

Direktiivin 25 artiklan 1 kohdassa komissiolle siirretään valta antaa 31 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään meripalvelukirjoja ja laivapäiväkirjoja koskevissa rekistereissä olevia tietoja muilla tiedoilla, joita vaaditaan 22 artiklan 4 kohdan nojalla

hyväksytyissä meripalvelukirja- ja laivapäiväkirjamalleissa, jäsenvaltioiden välisen tietojenvaihdon helpottamiseksi edelleen.

Direktiivin 31 artiklassa siirretään komissiolle valta antaa edellä mainituissa direktiivin artikloissa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä. Kyseisen artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

> *”Siirretään komissiolle 16 päivästä tammikuuta 2018 viiden vuoden ajaksi 17 artiklan 1 ja 4 kohdassa, 21 artiklan 2 kohdassa, 23 artiklan 6 kohdassa ja 25 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän viiden vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.”*

2. OIKEUSPERUSTA

Tätä kertomusta edellytetään direktiivin (EU) 2017/2397 31 artiklan 2 kohdassa. Mainitun säännöksen nojalla komissiolle siirretään viiden vuoden ajaksi 16. tammikuuta 2018 alkaen valta antaa delegoituja säädöksiä, ja komission on laadittava siirrettyä säädösvaltaa koskeva kertomus. Samassa artiklassa säädetään, että säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista.

3. SIIRRETYN SÄÄDÖSVALLAN KÄYTTÄMINEN

Direktiivin (EU) 2017/2397 voimaantulon jälkeen komissio on tämän kertomuksen antamispäivään saakka hyväksynyt seuraavat delegoidut säädökset:

1. **Komission delegoitu asetus (EU) 2020/473**, annettu 20 päivänä tammikuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/2397 täydentämisestä unionin pätevyyskirjoja, meripalvelukirjoja ja laivapäiväkirjoja koskeviin tietokantoihin liittyvien vaatimusten osalta.

   Tässä delegoidussa asetuksessa vahvistetaan vaatimukset, jotka koskevat direktiivin (EU) 2017/2397 mukaisesti myönnettyjen unionin pätevyyskirjojen, meripalvelukirjojen ja laivapäiväkirjojen sekä kyseisen direktiivin 10 artiklan 2–3 kohdan nojalla tunnustettujen asiakirjojen ominaisuuksia ja käyttöehtoja. Siinä määritellään myös käyttöoikeudet, toiminnot ja unionin tietokannan ja kansallisten rekisterien välinen viestintä. Miehistöön liittyviä asiakirjoja koskeva unionin tietokanta tarjoaa yhteenvedon kansallisissa rekistereissä olevissa miehistön jäsenten pätevyyskirjoissa ja meripalvelukirjoissa olevista tiedoista.

2. **Komission delegoitu direktiivi (EU) 2020/12**, annettu 2 päivänä elokuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/2397 täydentämisestä pätevyyksiä ja niitä vastaavia tietoja ja taitoja, käytännön kokeita, simulaattoreiden hyväksymistä ja lääketieteellistä kelpoisuutta koskevien vaatimusten osalta.

Tällä delegoidulla direktiivillä täydennetään direktiiviä (EU) 2017/2397 tiettyjen sisävesiliikenteen ammattipätevyyttä koskevien vaatimusten osalta. Vaatimukset on laatinut Euroopan sisävesiliikenteen standardointikomitea (CESNI).

Pätevyysvaatimuksiin sisältyy vaaditut erityispätevyydet ja vastaavat tiedot ja taidot, jotka täyttävät direktiivissä säädetyt olennaiset pätevyysvaatimukset.

Delegoidussa direktiivissä säädetään vaatimuksista seuraavien osalta:

- tiedot ja taidot
- käytännön kokeet
- simulaattoreiden hyväksyminen
- lääketieteellinen kelpoisuus

Vaatimukset on hyväksytty seuraaville:

- operatiivinen taso (jossa määritellään perämiesten avaintaidot ja kaikki muut operatiivisen tason pätevyydet);
- johtotaso (alusten päälliköt);
- päällikön erityislupa meriväylän luonteisilla sisävesiväylillä purjehtimiseen;
- päällikön erityislupa tutkan avulla purjehtimiseen;
- matkustajaliikenteen asiantuntijat
- nesteytetyn maakaasun asiantuntijat.

Operatiivisella ja hallinnollisella tasolla pätevyysvaatimukset kattavat seuraavat luvut:

- navigointi
- kulkuneuvon toiminta
- lastin käsittely, ahtaus ja matkustajaliikenne
- laivakonetekniikka ja sähkö-, automaatio- ja säätötekniikka
- huolto ja korjaus;
- viestintä
- terveys ja turvallisuus sekä ympäristönsuojelu.

Kaikki hyväksytyt delegoidut säädökset toimitettiin Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Vastalauseiden esittämiselle asetettuja määräaikoja ei pidennetty eikä vastalauseita esitetty ilmoitettujen vastustamisaikojen aikana.

3. **Komission delegoitu asetus (EU) 2022/184**, annettu 22 päivänä marraskuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/2397 liitteen IV muuttamisesta.

   Tällä säädöksellä korvataan direktiivin (EU) 2017/2397 liite IV ja vahvistetaan sovellettavat vaatimukset, jotka koskevat käytännön kokeita ja simulaattoreiden hyväksymistä. Siinä vahvistetaan myös olennaiset pätevyysvaatimukset ja lääketieteelliseen kelpoisuuteen liittyvät olennaiset vaatimukset viittaamalla sisävesiliikenteen eurooppalaisiin pätevyysstandardeihin (ES-QIN).

4. SÄÄDÖSVALLAN SIIRRON JATKAMINEN

Viimeisten neljän vuoden aikana komissio on käyttänyt sille direktiivin (EU) 2017/2397 nojalla siirrettyä säädösvaltaa.

Siirretyn säädösvallan käyttäminen antoi komissiolle mahdollisuuden mukauttaa direktiivin (EU) 2017/2397 säädöksiä EU:n pätevyyskirjoja, meripalvelukirjoja ja laivapäiväkirjoja koskevia tietokantoja koskevien vaatimusten sekä pätevyysvaatimuksia ja vastaavia tietoja ja taitoja, käytännön kokeita, simulaattoreiden hyväksymistä ja lääketieteellistä kelpoisuutta koskevien vaatimusten osalta.

Komissio katsoo, että säädösvallan siirto on osoittautunut tarpeelliseksi ja on tarpeellinen jatkossakin. Tästä syystä on asianmukaista jatkaa sen voimassaoloa.

5. PÄÄTELMÄT

Tällä kertomuksella komissio täyttää direktiivin (EU) 2017/2397 31 artiklan 2 kohdan mukaisen raportointivaatimuksen ja pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa panemaan merkille tämän kertomuksen.